

Сарајево, 27.12.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 20.12.2021. – 24.12.2021.**

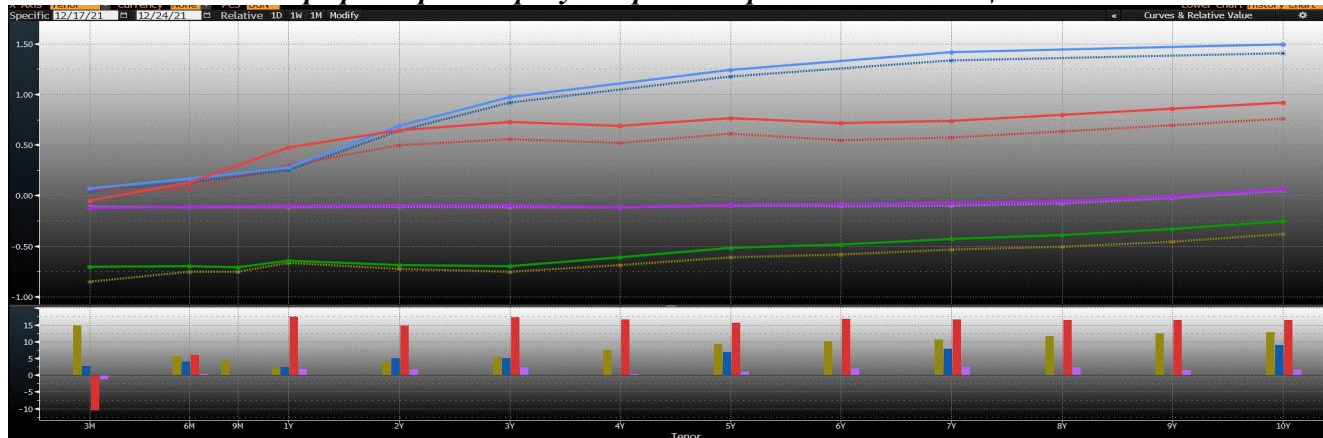
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	17.12.21	-	24.12.21		17.12.21	-	24.12.21		17.12.21	-	24.12.21		17.12.21	-	24.12.21	
2 године	-0,72	-	-0,68	↗	0,64	-	0,69	↗	0,51	-	0,67	↗	-0,11	-	-0,06	↗
5 година	-0,61	-	-0,51	↗	1,17	-	1,24	↗	0,61	-	0,78	↗	-0,10	-	-0,07	↗
10 година	-0,38	-	-0,25	↗	1,40	-	1,49	↗	0,76	-	0,93	↗	0,05	-	0,07	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	17.12.21	-	24.12.21
3 мјесеца	-0,824	-	-0,685
6 мјесеци	-0,753	-	-0,697
1 година	-0,647	-	-0,625

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 24.12.2021. године (пуне линије) и 17.12.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне средњег и дужег рока доспијећа су у протеклој седмици, закључно са четвртком (у петак су тржишта била затворена), забиљежили приличан раст. Приноси њемачких обвезница у сегменту доспијећа 5-10 година су забиљежили раст од 7 до 10 базних поена. Раст између 10 и 14 базних поена забиљежен је код италијанских обвезница. Наведено је довело до повећања разлике између приноса десетогодишњих њемачких и италијанских обвезница на ниво од 136 базних поена, што је највише од новембра 2020. године. На раст приноса су углавном утицале позитивне вијести везано за питање мањег утицаја новог соја омикрон вируса на економске активности, али и изјаве неколико званичника ЕЦБ током протекле седмице, које су допринијеле повећаној забринутости инвеститора због могућег бржег повлачења стимулативних мјера ЕЦБ, упркос не тако оптимистичном званичном саопштењу након последње сједнице ЕЦБ одржане 16. децембра. Ипак, битно је напоменути да је уочи празника већ у четвртак забиљежен знатно слабији обим трговања, па је и тај је фактор могао допринијети већим промјенама приноса. Члан ИВ ЕЦБ Schnabel је изјавила да је ЕЦБ свјесна да ће инфлација бити изражена одређени

временски период, али и да ће се током наредне године смањити. Оно у шта су мање сигурни јесте то колико ће брз и снажан тај пад да буде. Њен колега из Аустрије Holzmann је изјавио да би ЕЦБ у екстремном сценарију, који подразумева да инфлација не забиљежи пад који се очекује, могла да укине или постепено укине куповине обвезница слjedeће године, што би могло бити праћено повећањем каматних стопа у 2022. години. Додао је да уколико инфлација не буде биљежила очекивани пад, то би креаторима монетарне политике представљало окидач за „аларм“, а завршетак APP програма представљао би „веома снажан сигнал“ тржишту да ће након тога слиједити повећање каматних стопа. Поред ових вијести, утицај на израженији раст приноса италијанских обвезница имале су и шпекулације да би актуелни премијер Италије Draghi почетком слjedeће године могао да одступи са ове функције, узимајући у обзир да се већ неко вријеме наводи као потенцијални кандидат за новог предсједника земље.

Почетком прошле седмице нова коалициона Влада Њемачке је именовала Joachima Nagela на мјесто предсједника Deutsche Bundesbank, док актуелни предсједник Weidmann напушта ову позицију на крају године. Сматра се да избор Nagela, због његове досадашње каријере и саопштења, значи да ће бити настављена политика његовог претходника. Deutsche Bundesbank је објавила да би економија Њемачке могла да забиљежи пад у овом кварталу, јер би поновни раст заражених могао да проузрокује нове рестриктивне мјере и негативно утиче на куповине. Такође, очекују да би инфлација у Њемачкој могла у долазећим мјесецима да остане изнад 4%, позивајући се на оштар раст цијене природног гаса који ће вјероватно доћи до потрошача почетком 2022. године.

Предсједник Француске Macron и премијер Италије Draghi су у заједничком саопштењу затражили од ЕУ да се дозволи повољнији третман инвестиција које представљају подршку дугорочном економском расту, што се сматра првим кораком ка могућој борби за ревизију тренутно важећих фискалних правила ЕУ. Ипак, да би дошло до промјена потребна је сагласност канцелара Њемачке Sholz, који је недавно изразио мишљење да тренутне поставке већ пружају довољан ниво флексибилности.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Текући рачун – ЕЗ (у милијардама EUR)	ОКТ	-	18,1
2.	Текући рачун – Италија (у милијардама EUR)	ОКТ	-	5,51
3.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	ОКТ	-	16,9%
4.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	-8,3	-8,3
5.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ЈАН	-2,7	-6,8
6.	Индекс економског повјерења – Италија	ДЕЦ	-	113,1
7.	Произвођачке цијене – Француска (Г/Г)	НОВ	-	17,4%
8.	Произвођачке цијене – Италија (Г/Г)	НОВ	-	27,1%
9.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г)	НОВ	-	33,1%
10.	Произвођачке цијене – Португал (Г/Г)	НОВ	-	18,7%
11.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г)	НОВ	-	21,1%
12.	Произвођачке цијене – Ирска (Г/Г)	НОВ	-	0,2%
13.	БДП - Холандија (квартално) финал.	III квартал	1,9%	2,1%
14.	БДП - Шпанија (квартално) финал.	III квартал	2,0%	2,6%
15.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	ОКТ	-	8,5%
16.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	НОВ	-	-1,9%
17.	Стопа незапослености – Финска	НОВ	-	6,0%

САД

Након неколико седмица преговора, сенатор Joe Manchin је одбио пакет предсједника Bidena „Build Back Better“, вриједан 1,75 билиона USD, због чега су демократе имале веома мало опција да овај пакет усвоје. Због тога је Goldman Sachs Group смањио прогнозе економског раста САД. Ова банка сада за 2022. годину очекује раст БДП-а од 2%, што је знатно мање у поређењу са претходним прогнозама од 3%. Дефицит текућег рачуна САД се у III кварталу повећао на 15-

годишњи максимум услед рекордног повећања увоза, након што су предузећа журила да попуне испрпљење залихе како би задовољила повећану потражњу. Из Министарства трговине је саопштено да је дефицит текућег рачуна у III кварталу износио 214,8 милијарди USD, изнад очекиваних 205 милијарди USD, забиљеживши највећи дефицит од III квартала 2006. године. Влада САД је потврдила да је економски раст САД успорен у III кварталу због повећаног броја заражених вирусом Ковид19, али и да се економска активност од тада повећала, чиме је економија на правом путу да током ове године забиљежи најбоље резултате од 1984. године. БДП је у III кварталу, према финалним подацима, повећан за 2,3% квартално сведено на годишњи ниво, након повећања од 6,7% у кварталу раније. **РСЕ дефлатор, преферирајућа мјера инфлације Феда, је у новембру повећан на 5,7% годишње, у складу са очекивањима, забиљеживши највећи ниво од 1982. године.**

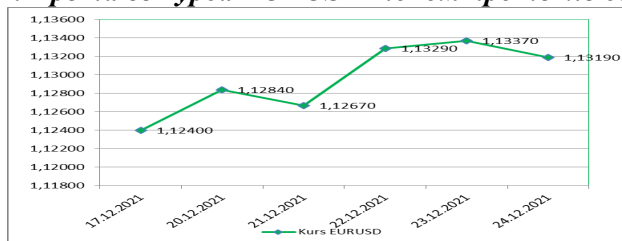
Брзо ширење новог соја вируса омикрон почело је да оставља трагове на неким дијеловима америчке економије. Након што су поједини догађаји отказани или одложени, потрошачи су смањили посјете ресторанима, а предузећа са недостатком радне снаге су затворена у неким од најтеже погођених региона, као што је Њујорк. Иако економисти сматрају да би нови сој омикрон могао бити кочница економском расту САД почетком сљедеће године, упозоравају да је прерано да се процијени које ће последице оставити овај сој, који би се могао показати чак и мање опасним, иако је до сада најбрже преносива верзија Ковид19. Предсједник Biden је током прошле недјеље најавио кораке за заустављање здравствених и економских последица након пораста заражених, укључујући нове локације за тестирање и вакцинацију, више брзих кућних тестова и продужење паузе за отплату студентског кредита до 1. маја 2022. годину.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс НОВ	1,0%	1,1%	0,9%
2.	Текући рачун (у милијардама USD) III квартал	-205,0	-214,8	-198,3
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите 17. дец	-	-0,6%	-4,0%
4.	Индекс економске активности Феда из Чикага НОВ	0,5	0,37	0,75
5.	БДП (Q/Q) финал. III квартал	2,1%	2,3%	6,7%
6.	Индекс повјерења потрошача ДЕЦ	111,0	115,8	111,9
7.	Продаја постојећих кућа (М/М) НОВ	2,9%	1,9%	0,8%
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 18. дец	205.000	205.000	205.000
9.	Континуирани захтјеви незапослених 11. дец	1.835.000	1.859.000	1.867.000
10.	Лични примања НОВ	0,4%	0,4%	0,5%
11.	Лична потрошња НОВ	0,6%	0,6%	1,4%
12.	Поруцбине трајних добара (прелим.) НОВ	1,8%	2,5%	0,1%
13.	Индекс расположења потрошача 19. дец	-	47,9	50,3
14.	Продаја нових кућа (М/М) НОВ	3,4%	12,4%	-8,4%
15.	Индекс располож. потрош. Ун. из Мичигена(финал.) ДЕЦ	70,4	70,6	67,4

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1240 на ниво од 1,1319.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Почетком седмице премијер Велике Британије Johnson је одржао непланирани дужи састанак са министрима, на којем је обавијестио ministre о брзом ширењу новог соја омикрон. Након одржаног састанка нису најављена нова ограничења, али је Johnson изјавио да и такве могућности постоје како би заштитили јавност, јавно здравље и свој здравствени систем (NHS), те додао да ће се ситуација пратити и омикрон држати под контролом, а по потреби и дјеловати.

Велика Британија је објавила да ће осигурати додатну милијарду фунти за подршку угоститељима и индустрији забаве и рекреације које су најтеже погођене таласом пандемије изазване новим сојем вируса омикрон. Министар финансија Sunak је изјавио да је увјерен да ће мјере помоћи стотинама хиљада предузећа. Додао је да ће се „реаговати пропорционално и примјерено“ уколико Влада уведе додатна ограничења којима би утицала на спорије ширење вируса.

Bloomberg подаци сугеришу да учесници на тржишту новца тренутно очекују раст каматне стопе за 100 базних поена под утицајем рестриктивније монетарне политике која је започета у децембру текуће године, а очекује се да ће се наставити и у 2022. години. Уколико се ова очекивања материјализују, то би значило да ће каматна стопа BoE са садашњих 0,25% бити повећана на 1,25%.

BoE је казнила Standard Chartered банку са 46,5 милиона GBP због узастопног погрешног извјештавања о нивоу ликвидности и због пропуста у отворености и кооперативности са регулатором. Тијело BoE задужено за пруденцијалну регулативу је саопштило да је Standard Chartered направила пет грешака у извјештавању путем важне ликвидносне матрице у периоду између марта 2018. године и маја 2019. године, што је значило да надзорни орган није имао поуздан преглед позиције ликвидности банке у америчким доларима.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP) НОВ	15,3	16,6	11,6
2.	БДП (Q/Q) финал. III квартал	1,3%	1,1%	1,3%
3.	Текући рачун (у млрд ГБП) III квартал	-15,6	-24,4	-13,5
4.	Лична потрошња (Q/Q) финал. III квартал	2,0%	2,7%	2,0%
5.	Извоз (Q/Q) финал. III квартал	-1,9%	-3,5%	-1,9%
6.	Увоз (Q/Q) финал. III квартал	2,5%	1,1%	2,5%
7.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) III квартал	0,4%	-2,5%	0,4%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84914 на ниво од 0,84441, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3245 на ниво од 1,3386.

ЈАПАН

Посланици Горњег дома Парламента Јапана су у понедјељак усвојили допунски буџет за текућу фискалну годину, вриједан 35,98 билиона JPY (317 милијарди USD). Додатним буџетом ће се финансирати дио пакета подстицаја за ублажавање штете нанијете вирусом Ковид19, како је и најавио током протеклог мјесеца премијер Kishida. Сегменти који ће бити покривени тим буџетом укључују новчане исплате за дјецу млађу од 18 година, субвенције за мала предузећа и повећавање плата за медицинске сестре и његователе.

Влада Јапана је повећала економске прогнозе први пут након 17 мјесеци, објављено је у владином децембарском извјештају. Наведено је да се економија почела опорављати јер су се лоши економски услови изазвани вирусом постепено почели смањивати, те да је неопходно „помно пратити“ сваки ризик који могу изазвати вируси на економским и финансијским тржиштима, као што је случај са новим сојем омикрон.

Кабинет Владе Јапана је у петак одобрио годишњи буџет од 945,5 милијарди USD, стављајући акценат на борбу против Ковид19 и на премијеров циљ економског раста и расподеле богатства. Одобрени буџет од 107,6 билиона JPY за фискалну годину која почиње у априлу 2022. године је

највећи почетни потрошачки пакет Јапана, којим се наглашава приоритет оживљавања економије погођене вирусом, како би се повратило дугорочно фискално здравље.

Први буџет премијера Kishida, који Парламент треба да усвоји у марту, до краја текуће фискалне године, долази неколико дана након што Влада одобри 36 билиона ЈПЈ рекордне додатне стимулативне потрошње, како би убрзала опоравак од Ковид19. Буџет укључује 5 билиона ЈПЈ за ванредне трошкове изазване Ковид19, што је рекордни трошак за заштиту у висини од 5,37 билиона ЈПЈ, те обухвата највећи трошак социјалне помоћи од 36,3 билиона и 24,3 билиона ЈПЈ за сервисирање дуга. Јавни дуг Јапана је два пута већи од његове економије, која вриједи 5 билиона USD, те је највећи међу развијеним земљама.

Премијер Kishida је изјавио да је веома битно да јавни и приватни сектор Јапана удруже снаге и заједно размишљају како да постигну већи економски раст и распојелу богатства. Kishida је изјавио да се нада да ће се плате радника повећати тако што ће осигурати да произвођачи остваре веће профите, захваљујући његовој посвећености већој распојели богатства. ВоЈ планира да позајми око 2,05 билиона ЈПЈ у првој операцији свог новог програма „зеленог финансирања“, тако што банкама нуди бескаматна средства на период од годину дана за кредите и инвестиције повезане са климом, како би се помогло да економски раст постане еколошки одрживији.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс (финал.) ОКТ	-	101,5	100,2
2.	Коинцидирајући индекс (финал.) ОКТ	-	89,8	88,7
3.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал. НОВ	-	64,0%	81,5%
4.	Стопа инфлације (Г/Г) НОВ	0,5%	0,6%	0,1%
5.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) НОВ	0,4%	0,5%	0,1%
6.	Индекс цијена услужног сектора НОВ	1,0%	1,1%	1,0%
7.	Индекс започетих кућа (Г/Г) НОВ	7,5%	3,7%	10,4%

ЈПЈ је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPЈ забиљежио раст са нивоа од 127,83 на ниво од 129,49. ЈПЈ је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPЈ забиљежио раст са нивоа 113,63 на ниво од 114,38.

НАФТА И ЗЛАТО

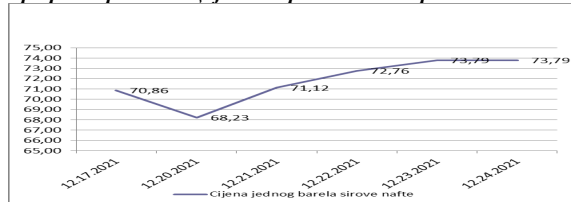
На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 70,86 USD (63,04 EUR).

Цијена нафте је у понедјељак забиљежила пад, док је у наредним данима настављен раст цијене. Главни разлог пада цијене забиљеженог у понедјељак јесте забринутост инвеститора да би рестриктивне мјере због пандемије могле негативно утицати на потражњу за путовањима. Ипак, у наредним данима цијена нафте је наставила да се опоравља, како су се ублажили страхови око негативног ефекта новог соја вируса. Цијена гаса у Европи је забиљежила снажан раст након што је Русија смањила испоруку овог енергента Европи, док је Француска, која иначе извози електричну енергију, била присиљена да појача увоз електричне енергије и лож уља након што је компанија Electricite de France SA објавила да ће бити присиљена да затвори четири нуклеарна реактора. Средином седмице цијена нафте је наставила да биљежи раст након што су објављени подаци да су залихе овог енергента у САД смањене више него што се очекивало, чиме су ублажени ефекти забринутости на тржишту нафте због ширења омикрон варијанте вируса и његових ефеката по економију.

Наредног дана цијена нафте је повећана углавном под утицајем очекивања да би ефекти новог соја вируса омикрон могли бити слабији него што се раније очекивало, чак и у случају да економије уведу рестрикције на путовања под утицајем снажног таласа инфекције. Као одговор на снажан раст цијене гаса у Европи, карго LNG бродови из САД су преусмјерени ка овом тржишту како би искористили предности високих цијена.

Цијена нафте је на седмичном нивоу забиљежила раст од 4,13%. На затварању тржишта у четвртак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,79 USD (65,09 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржавање одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.798,11 USD (1.599,74 EUR).

Почетком седмице цијена злата је забиљежила пад, након што је тржиште злата изостављено као сигурно уточиште од стране трговаца, док су инвеститори покушавали да процијене утицај новог соја омикрон, те док су у Европи и Великој Британији разматране могућности увођења нових ограничења како би се ограничило ширење вируса. Тржиште злата није позитивно одреаговало на неизвјесност коју су изазвале вијести да сенатор Manchin није подржао усвајање потрошачког пакета председника Bidena, чиме је суштински блокирао његово усвајање. У наредним данима цијена злата је била под утицајем кретања долара. Благоу подршку злато је добило и због изјава чланице ИВ ЕЦБ Schnabel која је коментаришући инфлацију истакла да ће ЕЦБ веома пажљиво пратити раст плата. Нешто значајнији подстрек расту цијене овог племенитог метала дошао је услед геополитичких тензија у вези са Украјином.

Крајем седмице цијена злата је наставила да биљежи раст, те је у петак забиљежена највећа цијена у посљедњих пет седмица. Значајан утицај на раст цијене злата имали су подаци о инфлацији у САД, који су показали да се највећа свјетска економија суочава са најтежим инфлаторним притисцима у посљедње четири деценије. Поједини аналитичари сматрају да би злато и током 2022. године требало да има снажну основу за одржавање високе цијене, управо због инфлаторних притисака.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.817,32 USD (1.605,55 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,68%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

